

Prædiken af Morten Munch

Julesøndag, 30/12-2012

Tekst: Luk 2,25-40

MENNESKETS OG TIDENS FORLØSNING

Det uforløste menneske

Simeon er en betagende, ældre herre, en lidt mystisk person – unik i sin overgivelse til at søge Gud.

Og samtidig er han i sin livslange søgen en repræsentant for os alle. Han repræsenterer det uforløste i det at være menneske, når vi er adskilt fra Guds frelsende nærvær.

Simeon kunne ikke lukke sine øje med fred, med mindre han fik set Guds frelse.

Guds Ånd, Helligånden, som var over ham og drev ham frem i hans søgen, er over ethvert menneske og giver en uforløsthed, en uro, indtil vi står med det ægte liv i vore arme, som Simeon stod med Jesus i sine arme.

Helligånden tillader ikke, at vi slår os til ro med pseudo-erstatninger for det gudsnærvær, vi er skabt til at kende.

Uden det nærvær er vi hjemløse og fredløse. Kun Guds eget nærvær rummer ægte helbredelse af det fremmedgjorte og fragmenterede menneskeliv – det Guds nærvær, der kom til jorden i Jesus Kristus, sådan som vi har fejret det her i julen.

Med gudsnærværet i sine arme

Det er det gudsnærvær, Simeon står med i sine arme – og som overvælder ham med en fred, der overgår al forstand.

Det er det gudsnærvær i Jesus, som alene kan bringe sand forløsning og frihed til menneskets ånd, sjæl og legeme og dermed også til de mellemmenneskelige relationer og til skabelsen som helhed.

Oplyst af dette nærvær finder vi den sande Gud, gjort tilgængelig for os i Jesus – den Gud vor eksistens er knyttet til, og som vi drages mod i vor egen uforløsthed.

Når vi tager Jesus-barnet i favn, bliver vi også selv oplyst af det lys og den herlighed, der stråler fra Guds ægte og reelle nærvær i Kristus. Vi fries ud af det mørke og den fortabthed, der findes i et falsk selv, et skyggeagtigt jeg, bøjet ned mod skabelsen frem for op mod Skaberens. Gud træder ind i historien for at genrejse sit billede i skaberværket.

Da Simeon så det, blev han rejseklar.

Omfanget af Guds frelse

Han så Guds frelse, dels centreret i barnet Jesus, dels som et ekspanderende lys, der skulle nå ud til samtlige folk og nationer.

Rækkevidden af det, han profetisk så i det spæde barn på ½ m's længde, var universelt.

Han så, at Gud nu havde sat sin fod på jorden for at gennemvandre den på kryds og tværs med budskabet om forløsning.

Han så, at Gudsriget var ved at tage form på jorden i en ny Adam, et nyt menneske – og i en ny menneskehed. Dem, der tager det nye menneske (menneskesønnen) i sin favn, bliver selv nye skabninger derved – bliver Kristi legeme på jord og tager del i Guds gennemvandring af jorden med godt nyt, vandringsen i Jesu fodspor.

Frelse betyder frigørelse af det skabte – frigørelse gennem genoprettelse af relationen til skaberen.

Ved Jesu kors kan mennesker genindtræde i det kærlighedsfællesskab med den treenige Gud, som er skabelsens inderste hensigt.

Det indebærer tilgivelse for synd, omvendelse fra os selv til Gud og vor næste, livsfornyelse og evigt liv. Det gælder al tid - fortid, nutid og fremtid.

Det rummer tro, håb og kærlighed – men også smerte, som Simeon profeterer over Jesu mor. Det har konsekvens for, hvordan vi behandler hinanden, naturen, verdens ressourcer – og hvordan vi behandler os selv.

Frelse er alle disse ting.

Men det begynder med, at vi som Simeon lader Helligånden drive os til Kristus, så vi i ham genkender svaret på vore inderste længsler, i hans ansigt ser Guds udtrykte billede, ser vejen hjem.

Det paradoksale er, at idet et menneske tager Jesus i favn, som Simeon gjorde, så er det egentlig mennesket, der bliver lagt over i Guds favn og dér finder en fred, der bringer forløsning til det uforløste.

Det er den erfaring ved troen, evangeliet inviterer os ind i som en fortsat forvandling fra uforløsthed til Kristi fulde forløsning.

Forløsning af tiden

Det er nytårsaften i morgen. Året er ved at rinde ud, ligesom Simeons liv også var ved at rinde ud.

En dimension i livet, som er inkluderet i Kristi forløsning, er tidens dimension.

Hvad tænker vi på, når vi hører ordet 'tid'? Måske at vi har så travlt og ikke når det, vi gerne vil. Vi jager af sted, måske uden at gøre os klart, hvad det er, der er så vigtigt at nå. Vi anstrenger os for at nå lidt mere.

Vi drømmer om det optimale, ser billeder i livsstilsmagasiner om det perfekte menneske med det perfekte liv, den perfekte krop, det perfekte hjem, de perfekte børn osv. Men tiden er vores fjende; den rækker ikke til.

Tidens gang kan opleves som ubønhørlig – ikke et sekund kan vi bringe til standsning. Mon ikke de fleste gerne ville bytte et løntillæg med et tidstillæg, hvis det kunne lade sig gøre – et forlængelse af døgnnet på en time eller to.

Når skaberen går ind i det skabte, den evige går ind i tiden og bliver et foster i Maria, ændres tiden og historien for altid.

Han som har skabt vores tid, går ind i den. Den udødelige smager døden. Han bliver, hvad han ikke er, for at vi skal få del i, hvad vi ikke har i os selv: Guds evighed.

Når evigheden bryder ind, forvandles tiden til Guds tid. Gud går ind i vores tid for at åbne den for hans tid, dvs. for evigheden.

I dåben og ved troen bliver vi ét med Kristus, og også samtidig med ham – hans tid er vor tid. Generationernes trøstesløse kæde af fødsel og død er brudt. ”For er vi vokset sammen med ham ved en død, der ligner hans, skal vi også være det ved en opstandelse, der ligner hans” (Rom 6,5).

Hans store uendelige liv er som en katedral, vi går ind i ved dåben. Han lever – og vi skal leve. Han lever i os, og vi lever i ham.

Det sande menneskeliv findes i Kristus – vi skal ikke opfinde det.

Tiden bliver for så vidt den samme, og alligevel er vi hvert øjeblik omgivet af den evige. I ham er tiden frelst, og det betyder bl.a., at vi har tiden foran os, mere end vi har den bag os!

Livets sidste fase, som Simeon (og Anna) var i, er ikke så meget en forgård til døden, som det er en forgård til livet.

I Kristus er tiden – dybest set - ikke længere en nedtælling.

I troens perspektiv er målet her i tiden derfor heller ikke at nå så meget som overhovedet muligt, ikke at fylde tiden med flest mulige oplevelser, men at være i Guds vilje med det, vi er og gør – leve i kærligheden og sandheden.

”Ingen af os lever for sig selv, og ingen dør for sig selv, for når vi lever, lever vi for Herren, og når vi dør, dør vi for Herren. Vi hører altså herren til, hvad enten vi lever eller dør” (Rom 14,8).

Nadveren er et kompas ind i et sådant liv. Nadveren viser Guds hjerte for sin skabning, og kalder os til at have det samme hjerte for hinanden og for skabelsen.

Kirkefædrene talte om nadveren som et udødelighedens virkemiddel, der gør sin virkning i vore dødelige kroppe. Nadveren samler fortid, nutid og fremtid. Den peger på Jesu gerning på korset, gør os nutidigt delagtige i den gerning og peger ind i evighedens fællesskab med Gud og dem, der er gået forud i troen (den usynlige halvcirkel ved knæfaldet i forlængelse af den synlige).

I den levende og opstandne Kristus åbner vejen sig til Guds fremtid.

Vi venter ikke på livets ophør – vi venter på livets fylde og tidens fylde.

Udtrykket 'tidens fylde' var med i læsningen fra Galaterbrevet. Tidens fylde er i teksten det tidspunkt, hvor Jesus fødes ind i verden, den tid profeterne har set frem til.

Men med hans fødsel i tidens fylde, bliver al tid samtidig fyldt med hans evighed – tiden forløses fra sin forkrampethed, fordi den evige er nær – og vi kan se frem mod tidens endelige fylde og forløsning ved Gudsrigets fuldendelse.

Evighedens fader gik i sin søn ind i tiden for at forløse den, så det bliver hans tid, nådens tid, nærværets tid, evighedens tid.

Med det evangelium i favnen kan vi som Simeon dø med fred, og vi kan leve med fred.

Amen.